

Легеза Валентина,

курсант 1 курсу 101 групи ННІ №2 НАВС.

Науковий керівник: викладач кафедри конституційного права та прав людини НАВС, кандидат юридичних наук **Сьох Катерина**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВ ГРОМАДЯН НА СЛУЖБУ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ

Серед закріплених Конституцією України прав та свобод людини і громадянина виокремлено право громадян України на участь в управлінні державними справами в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, користуватися рівним правом доступу до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування [3].

В Україні з 2015 року проходить реформа децентралізації влади, але на жаль, бажаних результатів наша держава ще не досягла. Проблемою цього може слугувати недосконале нормативне забезпечення, в рамках якого порушується право громадян на службу в органах місцевого самоврядування.

Що ж таке децентралізація? Децентралізація – розподіл адміністративних функцій чи повноважень (центрального органу) до місцевих управлінь [8]. Тобто, передача повноважень органами державної влади до органів місцевого самоврядування.

У результаті досить тривалого історичного проміжку влада завжди зосереджувалась у центрального органу, проте в нинішній час для прискорення багатьох юридичних дій та зменшенню центрального апарату потрібна децентралізація влади. Це значно спростить роботу як центрального органу, так і місцевих органів, самих громадян.

Основною метою даної реформи є:

- створення спроможних до розвитку територій;
- забезпечення якісними послугами населення;
- створення умов для кадрового зростання в місцевому самоврядуванні.

Проте все ж головними умовами залишається те, що дана реформа повинна проводитись на добровільних засадах та повинні бути утворені територіальні громади [1, с. 4]. Частина території вже об'єдналася в територіальні громади, але на жаль, це не призвело до успішного розвитку даних громад. Об'єднавшись в громади, перед населенням постає питання саморозвитку. І не завжди, громади знають як правильно розвиватися, як реалізувати своє право на службу в даних органах, що призводить скоріш до занепаду деяких громад, а не до їх розвитку.

Щодо нормативного забезпечення права громадян на об'єднання в територіальні громади, то законодавець врегулював це питання в Законі України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 та в Законі України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014. В даних законах чітко врегульовано, як мають об'єднуватися громади та співпрацювати між собою. Але, на жаль, службу громадян в даних органах на законодавчому рівні чітко не врегульовано. Діючий Закон України «Про службу в органах

місцевого самоврядування» від 07.06.2001, не зовсім відповідає тим вимогам які вимагає від службовців територіальна громада. Законодавець створив новий законопроект «Про службу в органах місцевого самоврядування», але нажаль, він декілька років в процесі розробки та вдосконалення. Що призводить до масових порушень права громадян на службу в органах місцевого самоврядування. Громадяни які виявили бажання реалізувати своє право на службу в органах місцевого самоврядування, дуже часто помиляються або ж взагалі не знають як правильно вчинити із-за відсутності чіткого нормативно - правового забезпеченні.

Для того щоб досягти успіху в проходженні реформи децентралізації влади, державі та громадянам потрібно пройти декілька етапів.

Перший етап – це передбачає передачу частини повноважень держави на найнижчий адміністративно-територіальний рівень – новоствореним об'єднаним територіальним громадам, тобто в цьому процесі відбудеться укрупнення сільських рад. Цей етап законотворець врегулював в чинному законодавстві і проблем в об'єднанні як таких майже немає.

Другим етапом є формування виконавчих органів в межах територіальної громади. А, також органів, які б слугували зв'язком між органами місцевого самоврядування та органами державної влади. У зв'язку з тим, що громадяни не можуть самостійно виконувати функції державних органів, законодавець перейняв досвід в зарубіжних країнах і пропонує створити такий орган влади «префект». У запропонованих змінах до законодавства запропоноване утворення інституту державних префектів – осіб, які будуть контролювати виконання законів і Конституції на певних територіях. На даному етапі існує безліч проблем, оскільки, на законодавчому рівні не забезпечено право громадян на службу в органах місцевого самоврядування, і взагалі не створено орган зв'язку «префектури» між органами державної влади та місцевого самоврядування. А, децентралізація влади проходить вже декілька років.

І, третім етапом є створення регіонального рівня адміністративно-територіального устрою країни. Проте даний етап є надзвичайно складним у зв'язку з тим, що потрібно буде перерозподілити області України, враховуючи суспільну географію. Але, про цей етап говорити поки рано, оскільки, ще не на всій території відбулося об'єднання в територіальні громади [1, с. 5].

Отже, найгострішою проблемою на даному етапі реформи, є проблема забезпечення права громадян на службу в органах місцевого самоврядування. Перш за все, потрібно прийняти Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування», тому що діючий закон не відповідає вимогам територіальних громад. Але, проаналізувавши проект нового закону, з деякими положеннями ми не погоджаємося. Наприклад, в законопроекті зазначено, що кожен громадянин може реалізувати своє право на службу в органах місцевого самоврядування, якому та час обрання до даних органів виповнилося 21 рік [6]. Ми вважаємо, що це занижкий віковий ценз для такої відповідальної служби [2, с.147]. В даному законопроекті взагалі не сказано про відповідну освіту, яку має мати громадянин, бажаний реалізувати своє право на службу в органах місцевого самоврядування. Пропонуємо ввести загальнообов'язкові курси для

підготовки громадян які бажають використати своє право на службу в органах місцевого самоврядування. Вважаємо, що це потрібно прописати у положеннях законопроекту.

Висновок: Можна зробити висновок, що реформа децентралізації влади значно спростить роботу органів місцевого самоврядування, хоча для цього потрібна значна кількість час та зусиль, як з боку держави так і громадян. Досліджуючи проходження даної реформи, ми можемо зазначити, що найбільш не врегульоване та порушується і призводить до незрозумілості і помилок, саме, забезпечення на нормативному рівні права громадян на службу в органах місцевого самоврядування. Відсутність нового Закону України «Про місцеве самоврядування» не дає можливість реалізувати право громадян на службу в органах місцевого самоврядування в повному обсязі. Оскільки, об'єднавшись у територіальні громади, громадяни які виявили бажання працювати в даних громадах не завжди можуть прийняти відповідні рішення без відповідного законодавства, а чинне законодавство застаріле і не завжди є доцільним у використанні. Тому, ми пропонуємо прийняти обов'язково відповідний закон, яким обов'язково підняти віковий ценз, і створити на державному рівні курси для навчання громадян які бажають служити у відповідних органах.

Список використаної літератури

1. Децентралізація влади та реформа місцевого самоврядування в Україні – UPL: <http://newukraineinstitute.org/media/news/528/file/DDecentral-15-1.pdf>
2. Камінська Н.В., Сьох К.Я. Забезпечення права громадян на службу в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади та євроінтеграції, Київ. 2018. 264 с.
3. Конституція України. *Відомості ВРУ*. 1996. №30. Ст.141 UPL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII UPL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
5. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7.06.2001 р. *Офіційний вісник України*. 2001. № 26. Ст. 1151.
6. Про службу в органах місцевого самоврядування: проект Закону України №2489 від 20.03.2015 р. UPL: http://auc.org.ua/...proekt_zu...sluzhbu_v_oms_20.03.2015.doc; http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54569
7. Про співробітництво територіальних громад: Закон України № 1508-VII від 17.06.2014 р. UPL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
8. Словник термінів. UPL: <http://www.thefreedictionary.com/decentralization>
9. Калиновський Б. В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку: Монографія. [Текст]. Вінниця, ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. 426 с.